

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

INFORMATION TIL PRAKTIKPLADS-
GODKENDTE VIRKSOMHEDER

Talentspor og andre tilvalgsmuligheder i erhvervsuddannelserne

Om tilvalgsmuligheder på erhvervsuddannelser

Denne folder har til formål at oplyse virksomheder om de muligheder eleven har for at vælge ekstra udfordringer i en erhvervsuddannelse og informere om, hvilken betydning/konsekvenser elevens valg har for virksomheden.

Fordele for virksomheden ved at eleven vælger ekstra udfordringer kan være:

- Virksomheden får en elev med personlige kompetencer som høj energi, engagement, målrettethed, innovativ tænkning og ansvarlighed
- Eleven kan tilføre ny viden til virksomheden
- Virksomheden og branchen får på længere sigt en mere kompetent arbejdskraft med et højere fagligt niveau.

Forskellige udfordringer i erhvervsuddannelserne

Eleven kan vælge mellem forskellige fag, niveauer og andre typer udfordringer alt efter om eleven ønsker at styrke faglige kompetencer eller studiekompetencer. I en oversigt kan valgmulighedernes sammenhæng med kompetenceudvikling opstilles således:

	Valgmulighed	Faglige kompetencer	Studiekompetencer
Grundforløb			
1	Valgfag – Støttefag, bonusfag, grundfag og/eller erhvervsfag 3, niv. 2	X	X
2	Grundfag på højere niveauer		X
Hovedforløb			
3	Talentspor	X	
4	Valgfrie uddannelsesspecifikke fag på højere niveauer	X	
5	Valgfag	X	X
6	Erhvervsrettet påbygning	X	
7	Skills	X	
8	Praktik i udlandet (PIU)	X	
9	Grundfag på højere niveauer		X
10	Studierettet påbygning		X
11	Eux	X	X

Elevens valg og indgåelse af uddannelsesaftale

I forbindelse med at eleven indgår uddannelsesaftale, skal eleven foretage sine valg i samarbejde med virksomheden. Samarbejdet med virksomheden skal dels sikre, at virksomheden er informeret om elevens valg og dermed kender til elevens mål for sin uddannelse, og dels bidrage til at eleven vælger fag og udfordringer, som er relevante for oplæringen i virksomheden.

Grundforløb

1. VALGFAG – STØTTEFAG, BONUSFAG M.M.

På grundforløbets første og anden del kan eleven vælge valgfag af op til fire ugers varighed på hvert grundforløb. Der er fire typer valgfag:

- 1) Støttefag - fag der støtter elevens boglige eller praktiske læring.
 - 2) Bonusfag - fag der giver elever mulighed for at fordybe sig i særlige faglige elementer og problemstillinger.
 - 3) Grundfag, jf. bekendtgørelse om grund- og erhvervsfag i erhvervsuddannelserne.
 - 4) Erhvervsfag 3 på niveau 2, jf. bekendtgørelse om grund- og erhvervsfag i erhvervsuddannelserne.
- Hvilke valgfag, der bedst kan udfordre eleven, er afhængig af elevens forudsætninger og ønsker.

2. GRUNDFAG PÅ HØJERE NIVEAUER

Eleven kan vælge at følge et grundfag på et højere niveau end det obligatoriske alt efter sine forudsætninger. Grundfagsniveauerne bliver udbudt fra niveau F til C:

F: Niveau mellem folkeskolens afgangsprøve og 10. klasseprøve

E: Niveau svarende til 10. klasseprøve

D: Niveau mellem 10. klasseprøve og gymnasialt C-niveau.

C: Niveau svarende til gymnasialt C-niveau.

Hovedforløb

3. TALENTSPOR

Talentspor er en samlet ”fagpakke”, hvor fag og niveauer er lagt fast. Fagene skal omfatte minimum 25% af undervisningen på de samlede skoleperioder i elevens hovedforløb. Omfanget kan være mere end 25% afhængig af de faglig udvalgs bestemmelse.

Talentspor udbydes ikke på alle uddannelser. Den lokale erhvervsskole kan oplyse om deres udbud.

Virksomheder, der modtager talentsporelever, skal være indstillede på at give eleverne ekstra udfordringer som led i praktikken, hvis det fremgår af praktikmålene. Valg af talentspor skal fremgå af elevens uddannelsesaftale eller skoleaftalen for elever i skolepraktik.

Hvis elev og virksomhed ønsker at eleven skal følge talentsporet efter at uddannelsesaftalen er indgået, skal elev, virksomhed og skole sørge for, at eleven kan nå at følge rette fag og niveauer. På uddannelser, hvor undervisning i talentspor foregår fra første hovedforløb, vil det være praktisk vanskeligt at komme senere ind på talentsporet.

Hvis eleven fortryder valg af talentspor, skal ophævelse registreres i et tillæg til uddannelsesaftalen.

4. VALGFRIE UDDANNELSESSPECIFIKKE FAG PÅ HØJERE NIVEAUER

Alle elever har mulighed for på hovedforløbet at vælge uddannelsesspecifikke fag. De kaldes sådan, fordi de er specifikke for den uddannelse, som eleven går på – i modsætning til grundfagene.

Skolen vælger i samarbejde med Lokalt Uddannelsesudvalg hvilke valgfrie uddannelsesspecifikke fag, der skal udbydes. Elever tilbydes øvrige valgfrie uddannelsesspecifikke fag på samarbejdsskoler. Valg af fag foregår typisk forud for den bestemte skoleperiode, hvor valgfaget udbydes. Eleven kan sammen med virksomheden vælge at tage ønskede fag på højere niveau end det ordinære niveau.

5. VALGFAG

På hovedforløb skal skolen udbyde valgfag, hvis fagligt udvalg har fastsat valgfag for uddannelsen. Skolen vælger, hvilke fag den tilbyder eleven og beskriver det i den lokale undervisningsplan (LUP). Skolen skal dog altid tilbyde undervisning i mindst ét fremmedsprog ud over engelsk samt undervisning i etablering af selvstændig virksomhed, herunder innovation. Hvis der efter udbud ikke kan samles tilstrækkeligt elevgrundlag, skal skolen henvise eleven til en anden uddannelsesinstitution, der kan gennemføre undervisningen.

6. ERHVERVSRETTET PÅBYGNING

Formålet med erhvervsrettet påbygning er, at eleven på hovedforløbet kan supplere sin faglige del af uddannelsen, så særlige emner bliver uddybet. Elev og virksomhed kan vælge mellem de valgfri specialefag i et omfang af indtil 4 uger. Hvis den supplerende skoleundervisning finder sted i elevens arbejdstid, aftaler eleven og virksomheden ved indgåelse af uddannelsesaftalen, om der udbetales løn under skoleundervisningen og om uddannelsesperioden skal forlænges tilsvarende.

7. SKILLS

Erhvervsskolen skal tilbyde eleverne træning i faglige kompetencer som forberedelse til deltagelse i konkurrencer (jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser).

DM i Skills er det store årlige danmarksmesterskab for elever på erhvervsuddannelserne. Der udtages elever til danmarksmesterskabet gennem regionale mesterskaber.

Skills giver unge, der er i gang med en erhvervsuddannelse, muligheden for at skærpe deres faglige niveau og vise omverdenen - fx grundskoleelever - erhvervsuddannelsernes mangeartede muligheder.

8. PRAKTIK I UDLANDET - PIU

PIU-ordningen er for alle elever med en uddannelsesaftale i Danmark. PIU-opholdet kan finde sted overalt i verden og gennemføres i en privat eller en offentlig virksomhed, som elevens danske arbejdsgiver har samarbejde med. Det er fortsat den danske arbejdsgiver, der har ansvaret for elevens uddannelse. Eleven og/eller arbejdsgiver kan få et økonomisk tilskud fra AUB.

9. GRUNDFAG PÅ HØJERE NIVEAUER

Eleven kan vælge at følge undervisning i et grundfag på højere niveau end det obligatoriske. Grundfagsniveauerne er fra F til C:

F: Niveau mellem folkeskolens afgangsprøve og 10. klasseprøve

E: Niveau svarende til 10. klasseprøve

D: Niveau mellem 10. klasseprøve og gymnasialt C-niveau.

C: Niveau svarende til gymnasialt C-niveau.

Grundfag og niveauer er beskrevet i bekendtgørelse om grundfag.

10. STUDIERETTET PÅBYGNING

Formålet med studierettet påbygning er, at eleven på hovedforløbet skal kunne supplere sin uddannelse med en studiekompetence. Valg af studierettede enkeltfag kan sammen med en afsluttet erhvervsuddannelse give helt eller delvis adgang til erhvervsakademiuddannelser og andre videregående uddannelser (visse uddannelser stiller krav, så eleven må supplere yderligere efter sin erhvervsuddannelse). Hvis den supplerende skoleundervisning finder sted i elevens arbejdstid, aftaler eleven og virksomheden ved indgåelse af uddannelsesaftalen, om der udbetales løn under skoleundervisningen og om uddannelsestiden skal forlænges tilsvarende. Studierettet påbygning kan vare indtil 1 1/2 år som heltidsundervisning.

11. EUX

Eux er en erhvervsfaglig studentereksamen. Eleven opnår svendebrev i en erhvervsuddannelse og generel studiekompetence på niveau med hf.

Der er udbudt eux på 47 erhvervsuddannelser, heraf 5 merkantile uddannelser.

Læs mere om eux på www.ug.dk.

Relevante links

Om uddannelsesaftaler, div. blanketter og vejledninger, se:
[https://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Praktik/
Uddannelsesaftaler](https://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Praktik/Uddannelsesaftaler)

Om alle erhvervsuddannelser, se: www.ug.dk

Undervisningsministeriet har udarbejdet en samlet oversigt over alle erhvervsuddannelser, herunder hvilke uddannelser, der udbydes med talentspor, eux, ny mesterlære m.m. samt hvilke overgangskrav, der er opstillet for eud og eux:

[http://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Uddannelser/
Overblik/Kort-om-erhvervsudannelserne](http://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Uddannelser/Overblik/Kort-om-erhvervsudannelserne)